

ALGEMENE INKOOPVOORWAARDEN VOOR GOEDEREN, DIENSTEN OF WERKEN

Artikel 1. Overeenkomst – Samenstellende documenten

1.1 De volgende documenten vormen de overeenkomst (hierna "Overeenkomst"):

- de inkooporder of de overeenkomst met de bijzondere voorwaarden;
- deze algemene voorwaarden voor de inkoop van goederen, diensten of werken (hierna "AV");
- de voor Aannemers geldende vereisten op het gebied van veiligheid, gezondheid en milieu die door de Opdrachtgever worden opgelegd en/of van toepassing zijn op de (bouw)locatie waar de diensten of werken moeten worden uitgevoerd (hierna "VGM-vereisten"); en
- de technische beschrijving van de goederen, diensten of werken.

1.2 In geval van tegenstrijdigheid zijn de documenten in de hierboven vermelde volgorde van toepassing.

Artikel 2. Overeenkomst: offerte, acceptatie van de offerte, inkooporders

2.1 De Overeenkomst komt tot stand (a) na schriftelijke bevestiging door de Aannemer van de door de Opdrachtgever geplaatste inkooporder binnen tien (10) kalenderdagen na ontvangst (bevestiging per e-mail wordt als toereikend aangemerkt); of

(b) na schriftelijke acceptatie door de Opdrachtgever van de door de Aannemer ingediende offerte.

2.2 Indien de Aannemer de goederen levert of de diensten of werken begint uit te voeren zonder de inkooporder schriftelijk te hebben bevestigd, wordt hij geacht de Overeenkomst, met inbegrip van deze AV en de VGM-vereisten, te hebben geaccepteerd. De Opdrachtgever is gerechtigd zijn betalingsverplichtingen op te schorten totdat de Aannemer de Overeenkomst schriftelijk bevestigt. Indien de Aannemer de inkooporder onder voorbehoud of met opmerkingen accepteert, wordt de Opdrachtgever geacht niet langer gebonden te zijn aan de inkooporder.

Artikel 3. Levering van goederen of uitvoering van diensten en werken

3.1 De Aannemer levert de goederen franco inclusief rechten (DDP, *Delivered Duty Paid*) conform Incoterms 2020 op de in de inkooporder vermelde plaats en tijd van levering. Deelleveringen zijn niet toegestaan, tenzij schriftelijk overeengekomen met en bevestigd door de Opdrachtgever. Desgevraagd door de Opdrachtgever leggen de Opdrachtgever en de Aannemer in onderlinge overeenstemming het specifieke leverings-/bouwschema vast dat deel uitmaakt van de Overeenkomst.

3.2 Zodra voorzienbaar is dat hij zijn contractuele verplichtingen niet zal kunnen nakomen of dat een tijdige voltooiing onwaarschijnlijk is, moet de Aannemer de Opdrachtgever schriftelijk daarvan in kennis stellen met opgave van redenen.

3.3 Tenzij in de Overeenkomst anders is bepaald, is de Aannemer voor elke vertraging in de levering van goederen of in de uitvoering van diensten of werken gehouden tot betaling aan de Opdrachtgever van een vaste schadevergoeding ten belope van 2% van de overeengekomen totaalprijs per week vertraging. De vaste schadevergoeding wegens vertraging bedraagt maximaal 15% van de overeengekomen totaalprijs. Het feit dat de Aannemer de vaste schadevergoeding betaalt, ontslaat hem geenszins van zijn contractuele verplichtingen. Indien de vaste schadevergoeding wegens vertraging 15% van de overeengekomen prijs bedraagt, heeft de Opdrachtgever het recht de Overeenkomst wegens gegronde reden te ontbinden. Duidelijkheidshalve zij erop gewezen dat de vaste schadevergoeding geen afbreuk doet aan het recht op schadeloosstelling uit hoofde van artikel 16.

3.4 De door de Aannemer geleverde goederen (documentatie en software inbegrepen) en uitgevoerde diensten of werken zijn volledig nieuw, vrij van zichtbare en/of verborgen gebreken en voldoen in elk opzicht aan de Overeenkomst, de toepasselijke wetgeving, de huidige stand van kennis, de eisen van goed vakmanschap, de huidige stand van de techniek en de gangbare

vereisten inzake bruikbaarheid, betrouwbaarheid, levensduur en het beoogde doel dat de Aannemer na behoorlijk onderzoek kent of behoort te kennen.

3.5 De Aannemer dient de planning van de diensten/werken alsook alle door de Opdrachtgever ter uitvoering van de diensten of werken verstrekte tekeningen en andere documentatie op volledigheid en nauwkeurigheid te controleren. In geval van onjuistheden of weglatingen dient de Aannemer de Opdrachtgever binnen tien (10) kalenderdagen daarvan in kennis te stellen.

3.6 In de levering van de goederen en de uitvoering van de diensten of werken is al het benodigde materiaal begrepen om op normale wijze gebruik te maken van de goederen, diensten of werken, waaronder documentatie, vereiste certificaten en bedienings- en onderhoudshandleidingen (zelfs als dit niet uitdrukkelijk vermeld staat in de inkooporder of het technische dossier). Behoudens andersluidende afspraken verstrekt de Aannemer al het benodigde materiaal, materieel en gereedschap ter uitvoering van de diensten of werken.

3.7 Zodra de werken/diensten of goederen respectievelijk zijn uitgevoerd of geleverd, kan de

Aannemer de Opdrachtgever verzoeken de acceptatie van de werken/diensten of goederen schriftelijk te bevestigen. Indien de inkooporder niet voorziet in een acceptatieprocedure en de Opdrachtgever de acceptatie niet schriftelijk bevestigt, gaat de in artikel 6 genoemde waarborg in op de datum dat de Opdrachtgever de laatste factuur betaalt.

Artikel 4. Kennis van de (bouw)locatie en voortgangsrapportage

4.1 De Aannemer verklaart goed bekend te zijn met de (bouw)locatie, waaronder inbegrepen de toegangswegen, nutsvoorzieningen, topografie, bodem- en ondergrondgesteldheid, omgevingscondities, bestaande constructies en voorzieningen, en bevestigt het nodige onderzoek te hebben verricht naar de geschiktheid van de (bouw)locatie voor de uit te voeren werken/diensten.

4.2 De Aannemer verstrekt regelmatig voortgangsinformatie en neemt zonder meerkosten deel aan met de Opdrachtgever georganiseerde vergaderingen.

Artikel 5. Personeel van de Aannemer en onderaannemers

5.1 Wat de diensten en werken betreft verklaart de Aannemer dat de identiteit van zijn werknemers en onderaannemers is vastgesteld conform de wettelijke regelingen, dat alle vereiste vergunningen om werken uit te voeren zijn afgegeven en geldig zijn, dat de beroepskwalificaties zijn gecontroleerd en dat de nodige geheimhoudingsovereenkomsten zijn ondertekend. Desgevraagd door de Opdrachtgever verstrekt de Aannemer de nodige kwalificatiebewijzen van werknemers of onderaannemers. Voor de onderaannemers gebeurt dit op het ogenblik dat de Opdrachtgever om toestemming wordt gevraagd overeenkomstig het bepaalde in artikel 9.1 van de AV.

5.2 De Aannemer is volledig aansprakelijk voor de nakoming van zijn verplichtingen uit hoofde van de Overeenkomst, en draagt bij uitsluiting de volledige verantwoordelijkheid voor zijn personeel en onderaannemers. Algemene aanwijzingen of instructies van de Opdrachtgever doen niets af aan de op de Aannemer rustende verantwoordelijkheden met betrekking tot de uitvoering van de Overeenkomst of voor zijn personeel of onderaannemers.

5.3 De vertegenwoordiger van de Aannemer, een redelijk aandeel van diens personeel in situ en alle ploegbazen (opzichters) moeten niet alleen de Engelse taal kunnen spreken, schrijven en begrijpen, maar ook de officiële taal van de regio waar de (bouw)locatie ligt. Alle opzichters van de Aannemer moeten minstens een praktische beheersing hebben van de taal of talen waarin de in situ tewerkgestelde arbeidskrachten van de Aannemer zich uitdrukken. De uit hoofde van de Overeenkomst te verstrekken documenten luiden in het Engels of – naar goeddunken van de Opdrachtgever – in de voertaal op de (bouw)locatie. Deze bepaling is van overeenkomstige toepassing op zijn onderaannemers.

5.4 De Aannemer verklaart voldoende te zijn geïnformeerd door de

Oprachtgever over de arbeidsvoorwaarden die van toepassing zijn op de (bouw)locatie waar de diensten of werken moeten worden uitgevoerd, zoals o.m. aangegeven op https://europa.eu/youreurope/citizens/work/work-abroad/posted-workers/index_fr.htm#shortcut-6.

Artikel 6. Waarborg

6.1 De Aannemer waarborgt dat alle onder deze Overeenkomst vallende goederen, diensten en werken voldoen aan alle daarin vervatte vereisten, waaronder, maar niet beperkt tot AV de artikelen 3.4 en 20 van de AV en de ter zake geldende wettelijke bepalingen.

6.2 Tenzij dwingende bepalingen strengere regels inhouden, dient de Aannemer op eigen kosten alle goederen, diensten en werken die zijn aangetast door afwijkingen, fouten, defecten, tekortkomingen en conformiteitsgebreken na kennisgeving daarvan en ter vrije keuze van de Oprachtgever hetzij te repareren, hetzij te vervangen binnen vierentwintig (24) maanden nadat de Oprachtgever de desbetreffende goederen, diensten en werken heeft aanvaard. Tijdens deze periode van vierentwintig (24) maanden dient de Aannemer terstond alle voor reparaties vereiste uitgaven en prestaties te vergoeden en te compenseren met strikte inachtneming van de in de Overeenkomst vastgelegde voorwaarden. Zodra deze goederen, diensten of werken zijn gerepareerd of hersteld, gaat een nieuwe periode van 24 maanden in.

6.3 De Aannemer dient de Oprachtgever te vrijwaren tegen, en te vergoeden voor alle schade te wijten aan de gebrekkige goederen, werken/diensten dan wel aan de niet-naleving van de Overeenkomst door de Aannemer.

6.4 Indien sprake is van hoogdringendheid en de Aannemer binnen vierentwintig (24) uur na kennisgeving van het gebrek verzuimt gevolg te geven aan het verzoek van de Oprachtgever dan wel nalaat het gebrek of de wanprestatie binnen de door Oprachtgever gestelde termijn te verhelpen, heeft de Oprachtgever het recht om de reparatie of vervanging zelf uit te voeren of door een derde te laten uitvoeren op kosten en risico van de Aannemer en onverminderd de bovengenoemde verplichtingen in hoofde van de Aannemer.

Artikel 7. Eigendoms- en risico-overgang

7.1 Het eigendomsrecht gaat automatisch over op de Oprachtgever zodra het voorwerp van de Overeenkomst is geïdentificeerd, zodra de dienst is uitgevoerd en uiterlijk op het ogenblik dat het voorwerp aan de Oprachtgever is geleverd.

7.2 Het risico van schade of verlies gaat over op de Oprachtgever na acceptatie zijnerwege.

Artikel 8. Prijs – Betaling

8.1 Behoudens andersluidende afspraak zijn de vaste prijzen of uurtarieven inclusief alle kosten, belastingen, lasten, verzekeringen, transportkosten, bijdragen, heffingen en retributies die gelden voor de levering van goederen en voor de uitvoering van diensten of werken, met als enige uitzondering de btw.

8.2 Behoudens andersluidende afspraak is de Aannemer gerechtigd zijn eindfactuur op te maken zodra de Oprachtgever goederen, diensten of werken heeft geaccepteerd.

8.3 Voor zover wettelijk toegestaan en mits de Aannemer zijn verplichtingen is nagekomen, zijn de facturen waarop het inkoopordernummer vermeld staat en die zijn verzonden naar het in de Overeenkomst vermelde adres betaalbaar uiterlijk zestig (60) kalenderdagen na de ontvangstdatum ervan (welke datum als vervaldatum geldt), via bankoverschrijving op het daartoe door de Aannemer aangewezen rekeningnummer.

8.4 Indien de te late betaling van een aan de Aannemer verschuldigd bedrag uitsluitend en rechtstreeks te wijten is aan de Oprachtgever, is het de Aannemer toegestaan rente op het openstaande bedrag aan te rekenen in de periode tussen de vervaldatum van de factuur en de datum waarop die daadwerkelijk wordt betaald. Het jaarlijkse tarief van deze rente is gelijk aan de (i) 3-maands Euribor-rente of, indien hoger, (ii) nul, vermeerderd met 100 basispunten.

8.5 Indien de Oprachtgever gereede twijfel heeft over de (niet-)nakoming van

de Overeenkomst door de Aannemer dan wel over diens financiële draagkracht, staat het hem vrij naar eigen inzicht uit hoofde van de Overeenkomst te eisen dat de Aannemer als zekerheid voor de nakoming van zijn contractuele verplichtingen een onvoorwaardelijke en onherroepelijke waarborg op eerste verzoek (afgroepgarantie) verstrekt die naar vorm en inhoud aanvaardbaar is voor de Oprachtgever.

8.6 Indien de Aannemer een aan de Oprachtgever verschuldigd bedrag verzuimt te betalen, waaronder inbegrepen enige vaste schadevergoeding of schadeloosstelling uit hoofde van wanprestatie of niet-nakoming, is het de Oprachtgever toegestaan alle aan de Aannemer verschuldigde bedragen in mindering te brengen op, dan wel te verrekenen met deze waarborg. De Oprachtgever heeft eveneens een retentierecht dat hij op dezelfde manier kan doen gelden.

Artikel 9. Uitbesteding – Cessie

9.1 Het is de Aannemer uitsluitend toegestaan de Overeenkomst geheel of ten dele aan derden uit te besteden indien de Oprachtgever van tevoren schriftelijk daarmee instemt, met dien verstande dat die toestemming niet op onredelijke gronden mag worden geweigerd. Deze uitbesteding vindt plaats voor risico van de Aannemer en doet niets af aan zijn verplichtingen. De Aannemer dient te bewerkstelligen dat de onderaannemers gebonden zijn door de Overeenkomst. De Aannemer verbindt zich ertoe de Overeenkomst niet verder uit te besteden en dient erop toe te zien dat zijn onderaannemers zich houden aan het verbod om de rechten en verplichtingen voor de uitvoering van de werken/diensten geheel of ten dele verder uit te besteden aan andere onderaannemers tenzij de Oprachtgever op voorhand schriftelijk daarmee instemt.

9.2 Zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Oprachtgever is het de Aannemer niet toegestaan zijn rechten en verplichtingen uit hoofde van de Overeenkomst aan derden over te dragen.

9.3 Het staat de Oprachtgever vrij om zijn rechten en verplichtingen uit hoofde van de Overeenkomst geheel of ten dele aan derden over te dragen.

Artikel 10. Overmacht – Hardheidsclausule

10.1 Overmacht is te verstaan als het optreden van een gebeurtenis of omstandigheid die (a) onvoorzienbaar is; (b) buiten de redelijke controle valt van, en niet te wijten is aan enig doen of nalaten van de getroffen partij; (c) door de getroffen partij zelfs met goede zorgvuldigheid en toewijding niet geheel of ten dele had kunnen worden voorkomen of overwonnen; en (d) de nakoming door de getroffen partij van de uit de Overeenkomst voortvloeiende verplichtingen verhindert of in wezenlijke mate aantast.

De volgende voorvallen zijn niet als overmacht aan te merken: technische storingen of mankementen; normale slijtage van machines; uitval / defect van materieel; tekort aan onderdelen, materialen of andere soortgelijke omstandigheden waarvoor de verantwoordelijkheid op grond van de Overeenkomst toekomt aan de Aannemer; te late of niet-levering van machines, materieel, materiaal, reserveonderdelen; te late of gebrekkige prestaties van een onderaannemer of toeleverancier dan wel een andere aannemer in situ; staking of lock-out die enkel de Aannemer en/of de onderaannemer treft; of de toepassing van maatregelen in het kader van een embargo.

10.2 Indien er sprake is van overmacht, wordt de daardoor getroffen partij verschoond voor het niet of niet tijdig nakomen van haar verplichtingen voor zover en voor zolang zij in overmacht verkeert, met dien verstande dat de partij die zich op overmacht beroept niet van haar verplichtingen wordt ontheven of bevrijd indien zij deze verplichtingen hoe dan ook, zelfs bij ontstentenis van overmacht, niet of niet tijdig zou zijn nagekomen.

Bij overmacht neemt elke partij de kosten op zich die zij als gevolg van die overmachtsituatie dient te maken. Indien een overmachtsfeit optreedt, dient de Aannemer al het mogelijke te doen om de Overeenkomst verder te vervullen, om de nadelige gevolgen van deze overmachtsituatie te minimaliseren en om alternatieve middelen voor te stellen teneinde de Overeenkomst verder na te komen.

10.3 Indien een partij in overmacht komt te verkeren, stelt zij de wederpartij zo spoedig mogelijk daarvan in kennis, en wel binnen vijf (5) werkdagen na de datum waarop het overmachtsfeit zich voordoet, met nadere opgave van

schriftelijke bijzonderheden over het voorval, de gevolgen daarvan, de verwachte duur en de in voorkomend geval genomen maatregelen om de gevolgen van de overmachtsituatie te minimaliseren. Zodra het overmachtsfeit ophoudt te bestaan, dient de zich op overmacht beroepende partij de wederpartij schriftelijk in kennis te stellen van de datum waarop het overmachtsfeit ophoudt te bestaan alsook – met ter staving dienende stukken – van de exacte mate waarin de nakoming van haar verplichtingen effectief daardoor is aangetast.

10.4 Indien de overmachtsituatie 120 kalenderdagen na elkaar aanhoudt, is de Opdrachtgever gerechtigd om de Overeenkomst te ontbinden. Indien de Opdrachtgever redelijkerwijs oordeelt dat de tot op die datum geleverde goederen of uitgevoerde werken/diensten voor hem van waarde en bruikbaar zijn, betaalt hij de Aannemer voor de naar behoren geleverde goederen of uitgevoerde werken/diensten. Deze eventuele betaling vervangt de overeengekomen prijs en vormt de volledige en uitsluitende vergoeding van de Aannemer.

10.5 De partijen komen overeen dat geen enkele partij aanspraak kan maken op enige aanpassing van de Overeenkomst, noch op financiële compensatie, indien (al dan niet voorzienbare) wijzigingen in omstandigheden voor een van de partijen een beletsel kunnen vormen voor de uitvoering van de Overeenkomst. De getroffen partij ziet af van elk recht om de Overeenkomst te ontbinden dan wel om opnieuw daarover te onderhandelen.

Artikel 11. Wijzigingen van de Overeenkomst

11.1 Aanpassingen of wijzigingen in reikwijdte van de Overeenkomst zijn uitsluitend in schriftelijke vorm toegestaan mits de Opdrachtgever op voorhand schriftelijk daarmee instemt.

11.2 *Wijziging op verzoek van de Aannemer* - Voor dergelijke aanpassingen of wijzigingen moet de Aannemer de Opdrachtgever een voorstel doen dat, eenmaal aanvaard, (i) de voltooiing bespoedigt; (ii) tot gevolg heeft dat de Opdrachtgever minder kosten moet maken voor de uitvoering, het onderhoud of de exploitatie van de goederen/werken/diensten; (iii) de voltooide goederen/werken/diensten efficiënter maakt of in waarde doet toenemen voor de Opdrachtgever; of (iv) anderszins ten goede komt aan de Opdrachtgever. Dit voorstel bevat een duidelijke en volledige berekening van de materiaal- en arbeidskosten alsook van alle andere vereiste uitgaven. In het voorstel wordt uitdrukkelijk vermeld of de voorgestelde aanpassingen of wijzigingen van invloed (kunnen) zijn op de afgesproken geplande datum van voltooiing. Direct daarna voeren de partijen gesprekken om te bepalen welke gevolgen dergelijke aanpassingen of wijzigingen hebben.

11.3 *Wijziging op verzoek van de Opdrachtgever* - De Opdrachtgever moet de Aannemer terstond schriftelijk in kennis stellen van alle aangevraagde aanpassingen/uitbreidingen van de dienst/levering die tijdens de uitvoering noodzakelijk blijken. De aanpassingen waarom de Opdrachtgever verzoekt, worden door de Aannemer beoordeeld om de mogelijke gevolgen daarvan in te schatten. De Aannemer maakt zijn bevindingen schriftelijk kenbaar aan de Opdrachtgever binnen vijf (5) kalenderdagen na ontvangst van het daartoe strekkende verzoek van de Opdrachtgever. De Aannemer verwijst in zijn bevindingen uitdrukkelijk naar de gevolgen voor de technische prestaties, de kosten en het tijdschema. Indien de Opdrachtgever besluit om de wijzigingen door te voeren, moeten de partijen de Overeenkomst dienovereenkomstig aanpassen.

Artikel 12. Uitvoering van de Overeenkomst, afvalverwijdering, milieubescherming, beveiliging en kwaliteitszorg, graafwerkzaamheden

12.1 De Aannemer dient rekening te houden met alle algemeen aanvaarde regels van de techniek, met de toepasselijke wettelijke en officiële bepalingen alsook met de door Opdrachtgever vastgelegde uitvoeringsregels en -bepalingen.

12.2 Machines en technische werktuigen worden beschikbaar gesteld conform de geldende veiligheidsvoorschriften voor materieel en producten, de montage- en bedieningsinstructies, de EU-conformiteitsverklaring, de CE-

certificering en, indien nodig, de typegoedkeuring. Werktuigen moeten bij voorkeur het productveiligheidskeurmerk dragen. Indien geen certificaat van conformiteitsbeoordeling wordt verstrekt, dient de Aannemer te bewijzen dat de bovenstaande bepalingen in acht zijn genomen. De Aannemer verstrekt de Opdrachtgever desgevraagd het resultaat van de risicobeoordeling conform bijlage 1 bij de EU-machinerichtlijn (Richtlijn 2006/42/EG).

12.3 De Aannemer is verplicht de producten te testen volgens de algemeen gangbare industriestandaarden. De testresultaten moeten kosteloos aan de Opdrachtgever worden verstrekt indien laatstgenoemde daarom verzoekt. De Opdrachtgever heeft het recht de producten ook zelf te testen. Dergelijke tests zijn niet op te vatten als acceptatie. Indien het productieproces onder zijn toezicht plaatsvindt, dient de Aannemer de al dan niet afgewerkte producten tijdens en na het productieproces te testen. De Opdrachtgever mag op verzoek het productieproces op het bedrijfsterrein van de Aannemer bijwonen, ook in de eindfase (werkplaatsinspectie).

12.4 Niet gebruikt.

12.5 De Aannemer dient het afval dat in voorkomend geval bij de door hem uitgevoerde diensten of werken wordt voortgebracht, te recyclen of te verwijderen. Tenzij schriftelijk anders is overeengekomen, moet hij dat zelf bekostigen.

12.6 Bij levering van gevaarlijke stoffen moet op voorhand productinformatie aan de Opdrachtgever worden verstrekt, inzonderheid actuele EU-veiligheidsinformatiebladen, naar keuze van de Opdrachtgever in de voertaal op de (bouw)locatie. Hetzelfde geldt voor informatie over wettelijke beperkingen van het op de markt brengen en het gebruik.

12.7 Bij gebruik van chemicaliën als grond- of hulpstof moet de Aannemer zich voor zover noodzakelijk houden aan de bepalingen van Verordening (EG) nr. 1907/2006 inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH) in de geldende versies en zoals in voorkomend geval gewijzigd bij aanvullende regelgeving. Voorts dient de Aannemer alle informatie te verstrekken die redelijkerwijs nodig kan zijn om de goederen naar behoren en veilig te gebruiken/bediene.

12.8 Indien de Aannemer een managementsysteem toepast (veiligheid en gezondheid op het werk, milieubescherming of kwaliteitsborging) en de contractueel overeengekomen dienstverlening ook voorziet in de instandhouding van dit managementsysteem, is de Opdrachtgever of een door hem aangewezen derde gerechtigd om het systeem in onderling overleg met de Aannemer te beoordelen.

12.9 Voor vervangstukken en reserveonderdelen moet de Aannemer alle duidelijk omschreven kenmerken vermelden, bv. fabrikant, type, order-/artikel-/identificatienummer, afmetingen, materiaal, normomschrijvingen zoals DIN, IEC, ISO, etc. Alle gegevens moeten worden verstrekt over de inhoud en brandstof van de te leveren artikelen/apparaten die onderworpen zijn aan de regelgeving inzake gevaarlijke stoffen.

12.10 Voor zover dit van invloed is op zijn taakstelling, dient de Aannemer de Opdrachtgever onverwijld in kennis te stellen van elke bezorgdheid over de geplande uitvoeringsmiddelen of de door andere ondernemingen geleverde diensten/producten.

12.11 Indien hij ten behoeve van de goederen, diensten of werken graaf- of andere ondergrondse werkzaamheden moet uitvoeren, dient de Aannemer of de persoon aan wie hij de uitvoering van deze werken opdraagt, op voorhand en in hoedanigheid van grondwerker onafhankelijk onderzoek te verrichten naar de exacte ligging van ondergrondse kabels en leidingen, waaronder lege buizen, ondergrondse steun- en beschermingsconstructies, die bestemd zijn voor het overbrengen van vaste, vloeibare of gasvormige stoffen, energie of voor informatieoverdracht. In zijn hoedanigheid van grondwerker is de Aannemer te beschouwen als degene onder wiens verantwoordelijkheid, leiding en toezicht de graafwerkzaamheden worden uitgevoerd. Als onderdeel van zijn verplichtingen dient de Aannemer of de persoon aan wie hij de uitvoering van de werken opdraagt, op zijn minst melding te doen bij het Kabels en Leidingen Informatie Centrum (KLIC) conform de Wet Informatie-uitwisseling Bovengrondse en Ondergrondse Netten en netwerken (WIBON), bij de Dienst voor het Kadaster. De Aannemer is gehouden tot integrale vergoeding van elke schade die wordt toegebracht aan de bovengenoemde kabels en leidingen of andere voorzieningen.

Artikel 13. Veiligheid, gezondheid en milieu (VGM)

Algemeen beschouwd verbindt de Aannemer zich ertoe om, in eigen naam en namens zijn personeel en onderaannemers, de toepasselijke wetten, normen en beste praktijken op VGM- en arbogebied zelf na te leven en te doen naleven, samen met alle van kracht zijnde wet- en regelgeving.

13.1 VGM met betrekking tot op de (bouw)locatie van de Opdrachtgever geleverde goederen en uitgevoerde werken en diensten:

(a) *Samenwerking op VGM-gebied* – De Aannemer dient een VGM-vertegenwoordiger aan te stellen en

moet voor alle aan VGM gerelateerde kwesties samenwerken met, en verslag uitbrengen aan de Opdrachtgever en diens VGM-vertegenwoordiger. De Aannemer moet al het mogelijke doen om mee te werken aan VGM-kwesties door actief bij te dragen aan beoordelingen, door potentiële risico's te melden en door de betrokkenheid van zijn werknemers en onderaannemers te bevorderen. De Aannemer dient de nodige organisatorische maatregelen te nemen ter naleving van de VGM-vereisten voor zijn personeel en bedrijfsinstallaties.

(b) *Risicobeoordeling* – Alvorens werken in situ uit te voeren, moet de Aannemer

de risico's in kaart brengen rekening houdend met de informatie die hij heeft gekregen: 1) de in elke fase uit te voeren werkzaamheden, 2) de werkmethode, 3) een risicobeoordeling en 4) de minimaal na te leven veiligheidsvoorwaarden. Op verzoek van een van de partijen wordt voorafgaand aan de werkzaamheden een gezamenlijk inspectiebezoek in situ georganiseerd. Als de Opdrachtgever niet de leiding heeft over de (bouw)locatie waar de goederen of de werken en diensten respectievelijk worden geleverd of uitgevoerd, dient hij al het mogelijke te doen om het inspectiebezoek met de Site Manager te organiseren. De werken of diensten mogen enkel en alleen worden aangevat voor zover aan de minimale veiligheidsvoorwaarden is voldaan.

(c) *Veiligheid in situ* – De Aannemer is aansprakelijk voor de veiligheid in situ van zijn eigen personeel

en dat van de onderaannemers. De Aannemer moet de nodige individuele en collectieve beschermingsmiddelen beschikbaar stellen om afdoende bescherming te bieden tegen de risico's die gepaard gaan met de werkzaamheden van de Aannemer, de onderaannemers en de Opdrachtgever. Alleen met voorafgaande schriftelijke toestemming van de Opdrachtgever mogen tijdelijke arbeidskrachten worden ingeschakeld voor de uit hoofde van deze Overeenkomst uit te voeren diensten of werken. De Aannemer gaat de verbintenis aan om ervoor te zorgen dat het aandeel tijdelijke arbeidskrachten in zijn totale personeelsbestand redelijk blijft en geen aanleiding geeft tot verhoogde risico's.

(d) *Inbedrijfstellingproeven / Veilige werking* – Als er voorafgaand aan de inbedrijfstelling

van door de Aannemer geïnstalleerde apparatuur proeven moeten worden uitgevoerd, dienen de Opdrachtgever en de Aannemer samen op voorhand de specifieke daarmee gepaard gaande risico's te analyseren en de respectieve verantwoordelijkheden toe te wijzen. De Aannemer moet ervoor zorgen dat de Opdrachtgever inzage heeft in alle veiligheidsdocumentatie die nodig is om de bedrijfsinstallaties / apparatuur veilig in bedrijf te stellen, te bedienen en/of te onderhouden. De Aannemer moet instaan voor alle nodige opleidingen met het oog op een veilige bediening / werking. Desgevraagd door de Opdrachtgever, moet de Aannemer de veiligheidsdocumentatie up-to-date houden en ervoor zorgen dat het exploitatiepersoneel voorafgaand aan de inbedrijfstelling naar behoren wordt opgeleid. Beide partijen moeten alle werken onderwerpen aan een eindinspectie / eindkeuring.

(e) *Informeren / opleiden van werknemers van de Aannemer en onderaannemer* – Alvorens de (bouw)locatie te betreden, moet elke werknemer van de Aannemer en diens onderaannemers naar behoren gekwalificeerd zijn om veilig in situ te werken. De Opdrachtgever kan de kwalificatie (bv. technische bekwaamheid) controleren en de opleiding van de werknemers van de Aannemer en onderaannemers toetsen. De Aannemer houdt alle vereiste kwalificatiebewijzen ter beschikking samen met verlengingen of vernieuwingen daarvan voor specifieke taken, en verstrekt die op verzoek aan de Opdrachtgever. De Aannemer verbindt zich ertoe de VGM-vereisten, met inbegrip van de in (g) hieronder omschreven levensreddende regels, kenbaar te maken en uit te leggen aan zijn werknemers, tijdelijke

arbeidskrachten en onderaannemers alsook aan de werknemers van die onderaannemers. Desgevraagd door de Opdrachtgever moet de Aannemer het bewijs hiervan leveren.

(f) *Ongevallen, gevaarlijke situaties* – De Aannemer moet de Opdrachtgever terstond in kennis stellen van alle gevallen van letselschade, ongevallen, bijna-ongevallen of gevaarlijke situaties (in het bijzonder een schending van de levensreddende regels). De Aannemer dient de Opdrachtgever binnen vijftien (15) dagen een analyse van het ongeval of het significante voorval toe te sturen samen met een lijst van voorgestelde preventieve of corrigerende maatregelen en binnen dertig (30) dagen na het voorval een volledig verslag met inbegrip van corrigerende en preventieve acties. Bij ernstig en dreigend gevaar moeten alle werknemers van de Opdrachtgever, de Aannemer en diens onderaannemers het werk staken of stilleggen indien de situatie zulks vereist, om hun eigen veiligheid en/of die van andere personen of eigendommen niet in gevaar te brengen. In dergelijke gevallen moet de Opdrachtgever onmiddellijk in kennis worden gesteld van de situatie.

(g) *Levensreddende regels* – Onverminderd de bovenstaande VGM-bepalingen

verbindt de Aannemer zich ertoe gedurende de looptijd van de Overeenkomst de volgende regels ("levensreddende regels") in acht te nemen en te bewerkstelligen dat zijn onderaannemers diezelfde verbintenis aangaan:

- Niet onder een hangende lading gaan staan of lopen.
- Op veilige afstand blijven van bewegende voertuigen, machines, installaties en uitrusting.
- Bij werkzaamheden op hoogte een veiligheidsharnas dragen.
- Sleuven, greppels e.d. alleen betreden als de wanden naar behoren zijn geschoord / gestut.
- Alvorens besloten ruimten te betreden, testen of de atmosfeer veilig is en de omgevingsomstandigheden monitoren tijdens de werkzaamheden.
- Werkzaamheden waarbij hitte vrijkomt enkel en alleen uitvoeren na het elimineren van elk brand- en explosiegevaar.
- Alvorens de werkzaamheden aan te vatten nagaan of er geen gevaarlijke energie kan vrijkomen (mechanische, chemische, elektrische energie, onder druk staande vloeistoffen, etc.).
- Geen telefoon of andere communicatiemiddelen gebruiken tijdens het rijden.
- Niet werken en rijden onder invloed van alcohol of geneesmiddelen c.q. drugs.

13.2 *Toezicht* – De Opdrachtgever en de Aannemer voeren periodiek, naargelang van de aan de werkzaamheden gebonden risico's, (on)aangekondigde inspecties uit (controles van certificaten en de staat / conditie van materieel, bedrijfsinstallaties, machines, voertuigen, beschermingsmiddelen, etc.) en beoordelen of aan alle VGM-vereisten is voldaan (naleving van levensreddende regels, veiligheidsinstructies, verstrekte informatie, conformiteit van voltooide werken, etc.). De bevindingen van deze inspecties en beoordelingen worden schriftelijk vastgelegd en uitgewisseld tussen de Opdrachtgever, de Aannemer en diens eventuele onderaannemers. Voor alles wat te maken heeft met veiligheid en gezondheid staat de Opdrachtgever in voor de coördinatie tussen interne en externe belanghebbenden. De Aannemer dient onverwijld gevolg te geven aan de door de Opdrachtgever verlangde veiligheidsinterventies.

13.3 De Aannemer moet (i) wat zijn personeel en dat van zijn onderaannemers betreft uitvoering geven aan de met de Opdrachtgever afgesproken regeling voor positieve erkenning en eerlijke sancties, en (ii) de Opdrachtgever vrijwaren tegen en schadeloosstellen voor alle vergoedingen en kosten (inclusief proceskosten) die het gevolg kunnen zijn van een wetsovertreding of niet-nakoming van VGM-verplichtingen door de Aannemer of diens onderaannemer en waarvoor de Aannemer of diens werknemers of onderaannemers ook medeverantwoordelijk zijn.

13.4 De Aannemer dient zich te houden aan de in situ geldende VGM-voorschriften en aan alle toepasselijke VGM-wetgeving. De Aannemer moet bewerkstelligen dat zijn toeleveranciers en onderaannemers deze bepalingen in acht nemen. Elke niet-nakoming van VGM-verplichtingen door de Aannemer of diens onderaannemer strekt tot wezenlijke schending van de Overeenkomst

en geeft de Oprachtgever het recht de betrokken werknemers en onderaannemer de toegang tot de (bouw)locatie te ontzeggen, een financiële sanctie op te leggen dan wel de Overeenkomst op te schorten of te ontbinden. De Aannemer dient compenserende maatregelen te nemen om zijn contractuele verplichtingen na te komen en moet de Oprachtgever schadeloosstellen voor de kosten die voortvloeien uit de niet-naleving van de VGM-regels.

13.5 De Oprachtgever behoudt zich het recht voor gedurende de looptijd van de Overeenkomst te beoordelen in hoeverre de Aannemer en diens onderaannemers zich houden aan de VGM-bepalingen.

13.6 De Oprachtgever kan de VGM-prestaties van de Aannemer gedurende de looptijd van de Overeenkomst naar eigen inzicht beoordelen door ze aan de volgende criteria te toetsen:

- Naleving van de VGM-vereisten, inzonderheid van de levensreddende regels.
- De mate van transparantie (bv. "stopkaarten", waarnemingen, voorvallen), met name in gevaarlijke situaties of bij onveilige handelingen.
- Het beheer van VGM-aspecten ten aanzien van onderaannemers (indien van toepassing). Betrokkenheid en leiderschap van de Aannemer overeenkomstig zijn deskundigheid (bv. bezoeken, inspecties en controles, beste praktijken en verbeteringsuggesties).

De Oprachtgever maakt de resultaten van deze beoordeling kenbaar aan de Aannemer.

13.7 Voor overeenkomsten ter waarde van meer dan € 25.000 moet de Aannemer de Oprachtgever periodiek in kennis stellen van de (door zijn personeel en zijn onderaannemers) voor bepaalde werken of diensten gepresteerde werkuren per (bouw)locatie. Deze urenverantwoording is bedoeld om de frequentieverhouding van arbeidsongevallen van de Aannemer te berekenen, d.w.z. het aantal arbeidsongevallen met verzuim tot gevolg plus het aantal dodelijke arbeidsongevallen, vermenigvuldigd met (1.000.000 gedeeld door het aantal gewerkte uren).

Artikel 14. Intellectuele eigendom

14.1 De Aannemer verklaart houder te zijn van alle rechten op alle bestaande intellectuele eigendom met betrekking tot de geleverde goederen of de uitgevoerde werken/diensten.

14.2 Alle door de Overeenkomst gegeneerde of daaruit voortvloeiende intellectuele eigendomsrechten gaan onmiddellijk over op de Oprachtgever. De overgang van die rechten is belichaamd in de overeengekomen prijs.

14.3 De Aannemer verleent de Oprachtgever een eeuwigdurend en onherroepelijk gebruiksrecht op alle intellectuele eigendomsrechten (met inbegrip van alle auteursrechten, databaserechten, artwork, ontwerpen, topografische rechten, rechten inzake tekeningen en modellen, handelsmerken, handelsnamen, gebruiksmodellen, octrooien / patenten, domeinnamen, goodwill en alle andere soortgelijke (al dan niet geregistreerde) intellectuele eigendomsrechten die, waar ook ter wereld, gerelateerd zijn aan of verband houden met de producten en/of diensten) die zonder enige beperking betrekking hebben op, verband houden met en/of belichaamd zijn in de producten, diensten of werken.

14.4 De Aannemer dient de Oprachtgever te vrijwaren tegen en schadeloos te stellen voor alle aanspraken die door derden worden ingesteld uit hoofde van enige inbreuk op of schending van intellectuele eigendomsrechten die betrekking hebben op de goederen, diensten of werken. De Aannemer is jegens de Oprachtgever aansprakelijk voor alle schadevergoedingen die het gevolg zijn van een dergelijke inbreuk of schending, waaronder kosten van rechtsbijstand. Alsdan dient de Aannemer tevens de goederen, diensten of werken voor eigen rekening aan te passen dan wel te vervangen door gelijkwaardige goederen, diensten of werken.

Artikel 15. Vertrouwelijkheid

Alle informatie van commerciële, technische of welke andere aard ook die door de ene partij (d.w.z. de bekendmakende partij) aan de wederpartij (d.w.z. de ontvangende partij) wordt bekendgemaakt of waarvan de ontvangende partij naar aanleiding van de Overeenkomst kennis krijgt, blijft in uitsluitend eigendom toebehoren aan de bekendmakende partij en dient strikt

vertrouwelijk te worden behandeld door de ontvangende partij. De ontvangende partij mag dergelijke informatie niet gebruiken voor enig ander doel dan ter uitvoering van de Overeenkomst, en dient deze nadien terug te geven aan de bekendmakende partij. De ontvangende partij mag dergelijke informatie alleen bekendmaken aan werknemers die toegang daartoe moeten hebben ter uitvoering van de Overeenkomst met dien verstande dat zij verplicht zijn om dergelijke informatie vertrouwelijk te behandelen. Het is de ontvangende partij niet toegestaan dergelijke informatie aan derden openbaar te maken tenzij de bekendmakende partij van tevoren schriftelijk daarmee instemt. Alle verplichtingen uit hoofde van dit artikel 15 blijven van kracht gedurende drie (3) jaar na voltooiing van de Overeenkomst of na de ontbinding daarvan op de in artikel 18 van de AV gestelde wijze.

Artikel 16. Aansprakelijkheid

16.1 Elke partij is aansprakelijk voor, en dient de wederpartij, haar lasthebbers, ge(vol)machtigen en werknemers te verdedigen, te vrijwaren en gevrijwaard te houden tegen elke aansprakelijkheid, alle verliezen, schadevergoedingen, kosten, aanspraken, eisen en vorderingen, van welke aard ook, uit hoofde van overlijden of lichamelijk letsel, verlies of beschadiging van materiële bezittingen, op welke wijze ook ontstaan als gevolg van of in verband met (i) de niet-nakoming door die partij van haar verplichtingen uit hoofde van de Overeenkomst; of (ii) nalatigheid of verzuim, vervolgbare / strafbare onrechtmatige daad of schending van de wettelijke plicht of zorg(vuldigheids)plicht, begaan door die partij, haar werknemers, lasthebbers, ge(vol)machtigden of een van haar onderaannemers; of (iii) het tekortschieten door die partij, haar werknemers, lasthebbers, ge(vol)machtigden of een van haar onderaannemers in de naleving van de wet.

16.2 Geen enkele partij is jegens de wederpartij aansprakelijk voor winst- of inkomstenderving, verlies van contracten, kapitaalkosten of indirecte gevolgschade die de wederpartij kan lijden naar aanleiding van de Overeenkomst.

16.3 De aansprakelijkheid van elke partij uit hoofde van de Overeenkomst (ook na beëindiging c.q. ontbinding daarvan) is beperkt tot 150% van de overeengekomen prijs met een minimum van € 5.000.000. Deze aansprakelijkheidsbeperking vervalt (i) indien het op grond van de dwingende bepalingen van toepasselijk recht niet is toegestaan de aansprakelijkheid te beperken;

(ii) in geval van fraude / bedrog, opzettelijk wangedrag of grove nalatigheid, of (iii) in het kader van de vrijwaring tegen door derden ingestelde schade-eisen. Duidelijkheidshalve zij erop gewezen dat deze bepaling geen grond kan opleveren tot enige beperking van kosten om een gebrek te verhelpen dan wel van de vaste schadevergoeding (indien van toepassing).

16.4 De Aannemer is gelijkertijd aansprakelijk voor het doen of nalaten van zijn onderaannemers en hun werknemers of vertegenwoordigers als voor zichzelf.

Artikel 17. Verzekeringen – Minimumvereisten

17.1 Tenzij dwingende bepalingen strengere regels inhouden, moet de Aannemer op zijn minst de volgende verzekeringspolissen sluiten:

- wettelijke aansprakelijkheid;
- exploitatie en aansprakelijkheid voor werken; en
- productaansprakelijkheid na levering, ter dekking van zijn civielrechtelijke aansprakelijkheid jegens derden voor alle schade, van welke aard ook.

Deze verzekeringen moeten ten minste 150% dekken van de waarde van de Overeenkomst voor de werken/diensten/goederen, met een minimum van € 1.500.000. De Aannemer verstrekt de Oprachtgever desgevraagd een exemplaar van deze polissen of verzekeringsbewijzen.

17.2 Deze verzekeringspolissen treden in werking bij uitvoering van de Overeenkomst, blijven ononderbroken van kracht tot minstens vierentwintig (24) maanden na voltooiing van de Overeenkomst en moeten voorzien in een afstand van regres ten gunste van de Oprachtgever en diens verzekeraars.

Artikel 18. Looptijd – Opschorting – Vervroegde beëindiging

18.1 Indien in de Overeenkomst of inkooporder geen vaste looptijd is bepaald, wordt de Overeenkomst geacht voor onbepaalde tijd te zijn aangegaan, met dien verstande dat elke partij het recht heeft de Overeenkomst op haar verjaardag op te zeggen door de wederpartij één (1) maand op voorhand schriftelijk in kennis daarvan te stellen.

18.2 De Opdrachtgever heeft het recht om de uitvoering van de Overeenkomst op te schorten dan wel de Overeenkomst te ontbinden in de volgende gevallen: (i) indien de Aannemer wezenlijk tekortschiet in de nakoming zijn verplichtingen uit hoofde van de Overeenkomst, (ii) indien de Aannemer insolvent wordt verklaard, in vereffening wordt gesteld of indien beslag op zijn activa wordt gelegd, (iii) indien er sprake is van langdurige overmacht in de zin van artikel 10.4 van de AV, of (iv) indien een conform artikel 8.5 van de AV gestelde waarborg niet langer geldig is of de emittent daarvan een lagere kredietwaardigheidsbeoordeling (rating) krijgt.

18.3 De Opdrachtgever heeft het recht om de goederen, diensten of werken te weigeren na het bereiken van de gemaximeerde vaste schadevergoeding wegens vertraging of in geval van wezenlijke schending van de Overeenkomst indien de goederen of werken/diensten in wezenlijke mate afwijken van de in de Overeenkomst vastgelegde vereisten en inzonderheid van artikel 3.5 van de AV. In dit geval dient de Aannemer de Opdrachtgever te vergoeden voor de door laatstgenoemde gemaakte extra kosten en alle bedragen terug te betalen die de Opdrachtgever tot dusver aan hem heeft betaald voor de levering van de geweigerde goederen of de uitvoering van de geweigerde werken/diensten.

Artikel 19. Bedrijfsethiek en duurzame ontwikkeling

19.1 De Aannemer bevestigt kennisgenomen te hebben van, en zich te zullen houden aan de verbintenissen van de Opdrachtgever op het gebied van bedrijfsethiek en duurzame ontwikkeling, zoals bepaald in de referentiedocumentatie en het Waakzaamheidsplan van ENGIE (wat dit laatste betreft, zolang de Aannemer een vaste handelsrelatie onderhoudt conform toepasselijk recht). Deze verbintenissen zijn te vinden op de website www.engie.com.

19.2 De Aannemer verklaart en geeft ENGIE de garantie zich te zullen houden aan (en dat hij zich gedurende zes jaar voorafgaand aan de ondertekening van de Overeenkomst heeft gehouden aan) de normen van internationaal en nationaal recht die van toepassing zijn op de inkooporder of de Overeenkomst (waaronder inbegrepen eventuele wijzigingen gedurende de looptijd daarvan), met betrekking tot:

(i) de fundamentele mensenrechten, met name het verbod op (a) kinderarbeid of enige andere vorm van gedwongen of verplichte arbeid; (b) alle vormen van discriminatie binnen zijn onderneming en jegens zijn toeleveranciers en onderaannemers;

(ii) embargo's, wapen- en drugshandel en terrorisme;

(iii) vergunningen om handel te drijven, in- en uitvoervergunningen en douanevoorschriften;

(iv) de veiligheid en gezondheid van werknemers en derden;

(v) tewerkstelling, immigratie, het verbod op illegale arbeid;

(vi) milieubescherming, zoals onder meer, doch niet uitsluitend broeikasgasemissies, energieverbruik, afvalbeheer en voorkoming van milieuverontreiniging, alsook hulpbronnefficiëntie, biodiversiteit, landbehoud of de strijd tegen ontbossing;

(vii) economische misdrijven, zoals onder meer, doch niet uitsluitend omkoping / corruptie, fraude, ongeoorloofde beïnvloeding (of daarmee gelijkgestelde misdrijven uit hoofde van nationaal recht waaraan de Overeenkomst onderworpen is), verduistering, diefstal, misbruik van vennootschapsgoederen, inbreuk, namaak / vervalsing, valsheid in geschrifte en gebruik van valse c.q. frauduleuze documenten, en alle daaraan gerelateerde misdrijven;

(viii) bestrijding van witwassen;

(ix) mededingingsrecht.

19.3 De Aannemer dient de normen van internationaal en nationaal recht die gelden in de onder (i) tot (ix) genoemde aangelegenheden zelf na te leven en te doen naleven door zijn toeleveranciers en onderaannemers alsook door derden die bij deze werken of diensten betrokken zijn.

19.4 Op schriftelijk verzoek van de Opdrachtgever dient de Aannemer op eigen kosten zijn prestaties te beoordelen op het gebied van milieu, bedrijfsethiek, mensenrechten en duurzame inkoop. Deze beoordeling wordt uitgevoerd door een door de Opdrachtgever aangewezen derde. Indien geen beoordeling is uitgevoerd vóór de datum waarop de Overeenkomst wordt ondertekend, doet de Aannemer het nodige om zijn beoordeling binnen zes (6) maanden na die datum uit te voeren. Het feit dat binnen die termijn geen beoordeling is uitgevoerd door

de aangewezen derde, wordt door Opdrachtgever gelijkgesteld met niet-nakoming van de Overeenkomst en geeft de Opdrachtgever het recht de Overeenkomst op te schorten en/of te ontbinden overeenkomstig de daarin vervatte voorwaarden.

19.5 Met betrekking tot zijn eigen werkzaamheden verbindt de Aannemer zich ertoe actief mee te werken en zodanig te handelen dat de Opdrachtgever zijn wettelijke zorg(vuldigheids)plichten kan nakomen. In dat verband dient hij meer in het bijzonder uitvoering te geven aan de maatregelen waarin het bovengenoemde Waakzaamheidsplan voorziet (risico's in kaart brengen, waarschuwings- en rapporteringsmechanisme, etc.) en moet hij in het kader van zijn relatie met de Opdrachtgever laatstgenoemde onmiddellijk waarschuwen voor elke ernstige inbreuk die of elk element dat volgens de bovenstaande normen als ernstige inbreuk is aan te merken.

19.6 De Opdrachtgever heeft te allen tijde het recht om de Aannemer te vragen aan te tonen dat hij heeft voldaan aan de vereisten van dit artikel alsook om op elk moment audits en controles uit te voeren of te laten uitvoeren, mits hij dit op voorhand aankondigt en zelf bekostigt. In geval van audit of controle verbindt de Aannemer zich ertoe de werknemers van de Opdrachtgever toegang te verlenen tot zijn bedrijfsgebouwen en -terreinen en alle informatie en/of documentatie te verstrekken die de Opdrachtgever in voorkomend geval vraagt om de audit of controle naar behoren te kunnen uitvoeren.

19.7 Elke niet-naleving door de Aannemer van het in dit artikel bepaalde inzake bedrijfsethiek en duurzame ontwikkeling strekt tot schending van de Overeenkomst en geeft de Opdrachtgever het recht om de Overeenkomst op te schorten en/of te ontbinden overeenkomstig de daarin vervatte voorwaarden.

Artikel 20. Cyberbeveiliging

20.1 De Aannemer maakt zich sterk dat alle software en/of systemen die hij met het oog op de levering van de goederen en/of de uitvoering van de werken/diensten gebruikt en/of aan de Opdrachtgever verstrekt en/of beschikbaar stelt te allen tijde afdoende is beveiligd en beschermd tegen digitale bedreigingen (waaronder virussen zoals Trojaanse paarden, wormvirussen, spyware, spam, phishing en rootkits) en/of tegen andere vormen van bedreigingen die de geheimhouding, vertrouwelijkheid, integriteit en/of beschikbaarheid van de goederen, diensten of werken of van het netwerk of andere onderdelen van het informatiesysteem van Opdrachtgever in gevaar (kunnen) brengen. De Aannemer vrijwaart de Opdrachtgever volledig tegen de daarmee samenhangende gevolgen en is gehouden tot vergoeding van daardoor geleden schade en daarmee verband houdende en/of daaruit voortvloeiende kosten.

20.2 Tenzij de Opdrachtgever uitdrukkelijk daarmee instemt, is het verboden langs elektronische weg een verbinding tot stand te brengen met digitale systemen en netwerken, waaronder de kantoor- en daarmee samenhangende automatiseringssystemen van de Opdrachtgever. Verbinding is te verstaan als de koppeling tussen enerzijds elektronische (digitale) netwerken en/of systemen van de Opdrachtgever en, anderzijds, de (eigen) externe apparaten van de Aannemer, zoals computers of laptops, gegevensdragers waaronder USB-sticks en geheugenkaarten of (een deel van) de netwerken en/of systemen van de Aannemer.

20.3 De Aannemer moet desgevraagd kunnen aantonen dat de te gebruiken hardware, software, systemen, netwerken of digitale media niet kwetsbaar zijn voor digitale bedreigingen als bedoeld in AV 20.1. De Opdrachtgever behoudt zich te allen tijde het recht voor dit zelf (in onderling overleg) te verifiëren dan wel in voorkomend geval aanvullende beveiligingseisen op te leggen en te monitoren. De Opdrachtgever kan de Aannemer ook verplichten om zijn (eigen) externe apparaten als bedoeld in artikel 20.2 van de AV te scannen met gebruikmaking van door de Opdrachtgever aangewezen middelen en methoden.

20.4 De Aannemer dient verdachte software en/of (potentiële) digitale bedreigingen onmiddellijk aan de Opdrachtgever te melden. In dit geval moet elke tot stand gebrachte verbinding terstond worden verbroken. Onverminderd de bovengenoemde instructies en door de Opdrachtgever verleende toestemmingen blijft de Aannemer verantwoordelijk voor die verbinding.

20.5 Voor zover de Opdrachtgever dit verlangt en met hem overeenkomt, dient de Aannemer zo nodig meer in het bijzonder te voldoen aan de vereisten die hem ter kennis worden gebracht, zoals certificeringsprocedures, standaarden, normen, richtsnoeren en (inter)nationale voorschriften betreffende het gebruik, de werking of de levering van software.

20.6 Alle diensten met betrekking tot industriële controlesystemen moeten worden uitgevoerd met inachtneming van de goede praktijken op het gebied van industriële cyberbeveiliging, en inzonderheid de op de (bouw)locaties van de Opdrachtgever geldende beleidslijnen en vereisten op het gebied van industriële cyberbeveiliging. De Aannemer moet zich bij de Opdrachtgever informeren over de in aanmerking te nemen elementen. De Aannemer moet tijdens de volledige dienstverlening kunnen aantonen dat aan deze vereisten wordt voldaan. De Aannemer moet in het kader van de in situ door hem uitgevoerde diensten erop toezien dat de IT-tools waarmee hij verbinding maakt met de industriële controlesystemen van de Opdrachtgever vrij zijn van kwaadaardige code. Dit geldt met name tijdens een interventie op een (bouw)locatie van de Opdrachtgever. Laatstgenoemde behoudt zich het recht voor om na te gaan of er inhouse een alternatief beschikbaar is alsook om te controleren of de door de Aannemer gebruikte tools vrij zijn van malware en up-to-date zijn alvorens hem toestemming te verlenen om zijn tools te gebruiken voor de interventie in situ. Alvorens een interventie in situ uit te voeren, moet de Aannemer ervoor zorgen dat zijn apparatuur voldoet aan de verwachtingen van de Opdrachtgever. Daartoe kan de Aannemer contact opnemen met de Opdrachtgever. Indien het industriële controlesysteem van de Opdrachtgever het doelwit van een cyberaanval wordt door toedoen van de Aannemer, en laatstgenoemde niet kan bewijzen zich te hebben gehouden aan de goede praktijken en specifieke vereisten die in het kader van de dienstverlening werden ingevoerd, behoudt de Opdrachtgever zich het recht voor een schadevordering tegen de Aannemer in te stellen en hem boeten op te leggen wegens enig financieel nadeel dat werd geleden als gevolg van het cyberincident. Om eventuele problemen te voorkomen, wordt aanbevolen dat de Aannemer de in situ beschikbare IT-tools gebruikt in het kader van zijn dienstverlening.

Artikel 21. Bescherming van persoonsgegevens

21.1 De in deze AV 21 gehanteerde begrippen die niet nader worden omschreven in deze Overeenkomst, hebben de betekenis die daaraan wordt gegeven in Verordening (EU) 2016/679. De partijen verbinden zich ertoe te handelen in overeenstemming met de toepasselijke wetgeving inzake persoonsgegevensbescherming.

21.2 De Opdrachtgever kan de Aannemer als persoonsgegevens aan te merken data, bestanden e.d., van welke aard en in welke vorm ook, verstrekken. De Opdrachtgever geeft de Aannemer toestemming om deze gegevens te verwerken met het oog op de levering van de goederen en de uitvoering van de werken en diensten als bedoeld in deze Overeenkomst.

21.3 De Opdrachtgever treedt op als verwerkingsverantwoordelijke en de Aannemer treedt uitsluitend namens de Opdrachtgever op als verwerker.

21.4 Indien de Aannemer gegevens namens de Opdrachtgever dient te verwerken, verbindt hij zich meer in het bijzonder ertoe om te voldoen aan alle verplichtingen als bedoeld in artikel 28 van Verordening (EU) 2016/679 (Algemene Verordening Gegevensbescherming) en om te bewerkstelligen dat bevoegde personen alleen toegang hebben tot de persoonsgegevens die zij nodig hebben om hun opdrachten te vervullen. Voorts verbindt de Aannemer zich ertoe de vertrouwelijkheid van de Overeenkomst te in acht te nemen.

21.5 De Aannemer verbindt zich ertoe:

(i) tijdens de volledige looptijd van de Overeenkomst alle relevante technische en organisatorische maatregelen te nemen en te handhaven, in het bijzonder alle beveiligingsmaatregelen die passend zijn gezien de aard van de verwerkte persoonsgegevens en de aan de verwerking inherente risico's;

(ii) geen persoonsgegevens te verwerken tenzij de Opdrachtgever uitdrukkelijk toestemming daartoe verleent;

(iii) de Opdrachtgever onmiddellijk in kennis te stellen van elk verzoek van een betrokkene om zijn rechten uit te oefenen met betrekking tot de hem betreffende persoonsgegevens en de Opdrachtgever alle nodige bijstand te verlenen om gemakkelijker gevolg te geven aan dergelijke verzoeken;

(iv) de uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van de Opdrachtgever te krijgen alvorens de persoonsgegevens van de Opdrachtgever door te geven aan derde landen die geen passend beschermingsniveau waarborgen als bedoeld in de richtlijn en in Verordening (EU) 2016/679.

21.6 Voor elke doorgifte van persoonsgegevens aan een derde land buiten

de Europese Unie moeten de Aannemer en aan hem gelieerde entiteiten of subverwerkers schriftelijke toestemming van de Opdrachtgever krijgen. De Aannemer zorgt ervoor dat de nodige garanties worden geboden zoals vereist in de toepasselijke wetgeving inzake persoonsgegevensbescherming, en stelt de Opdrachtgever daarvan in kennis.

21.7 Binnen achtenveertig (48) uur na kennisgeving van een inbreuk in verband met persoonsgegevens dient de Aannemer de Opdrachtgever daarvan in kennis te stellen. De Aannemer verbindt zich er tevens toe de Opdrachtgever binnen achtenveertig (48) uur na voornoemde kennisgeving een effectanalyse van de inbreuk te bezorgen. De Aannemer verbindt zich ertoe mee te werken om de Opdrachtgever in staat te stellen de inbreuk in verband met persoonsgegevens aan een bevoegde toezichthoudende autoriteit te melden conform de wetgeving inzake persoonsgegevensbescherming.

21.8 De Opdrachtgever behoudt zich het recht voor om, geheel naar eigen inzicht en met naleving van de voorwaarden die zijn vastgelegd in de door de Aannemer verstrekte bijlage inzake gegevens- en privacybescherming houdende beschrijving van het gebruik van enige gegevensverwerking als verwerker of verwerkingsverantwoordelijke, alle controles uit te voeren die hij nodig acht om te bewerkstelligen dat de Aannemer en diens subverwerkers hun verplichtingen inzake persoonsgegevens nakomen, als bedoeld in deze Overeenkomst.

21.9 Na afloop of beëindiging van deze Overeenkomst, en telkens wanneer de Opdrachtgever daarom verzoekt, moeten de Aannemer en diens subverwerkers alle persoonsgegevens die zij op welke wijze ook hebben verwerkt, binnen een redelijke termijn van ten hoogste één (1) maand teruggeven aan de Opdrachtgever.

Artikel 22. Toepasselijk recht – Rechterlijke bevoegdheid

22.1 De Overeenkomst is onderworpen aan toepasselijk nationaal recht op de plaats waar de goederen en de werken/diensten respectievelijk worden geleverd of uitgevoerd.

Bepalingen van het Weens Koopverdrag zijn uitgesloten.

22.2 De bevoegde rechter te Rotterdam is bij uitsluiting bevoegd om kennis te nemen van alle geschillen en betwistingen, ook als zij (i) slechts door een der partijen als zodanig worden aangemerkt, (ii) tussen de Opdrachtgever en de Aannemer ontstaan ten gevolge van en/of met betrekking tot de Overeenkomst en/of deze AV en/of daaruit voortvloeiende of daarmee verband houdende overeenkomsten, (iii) voortvloeien uit en/of verband houden met de uitvoering van de Overeenkomst en/of deze AV of de bovengenoemde overeenkomsten.

22.3 In afwijking van het voorgaande lid kan Opdrachtgever eenzijdig beslissen dat geschillen of betwistingen, met uitsluiting van de gewone rechter, worden voorgelegd aan en beslecht door een of meer (ongelijk aantal) arbiters volgens het reglement van het Nederlands Arbitrage Instituut (NAI) te Rotterdam, met dien verstande dat de aldus voorgelegde geschillen *de jure* worden beslecht.

Artikel 23. Diverse bepalingen

23.1 De ongeldigheid, onwerkzaamheid of niet-afdwingbaarheid van enige bepaling in deze Overeenkomst doet niets af aan de geldigheid, werkzaamheid of afdwingbaarheid van enige andere bepalingen van deze Overeenkomst, die onverminderd van kracht blijven. Deze ongeldige, onwerkzame of niet-afdwingbare bepaling wordt geacht te zijn vervangen door een geldige, werkzame en afdwingbare bepaling die qua voorwerp, werkingssfeer, tijd, plaats en reikwijdte de in de oorspronkelijke bepaling vervatte bedoeling en strekking van de partijen het dichtst benadert.

23.2 De verplichtingen die de partijen uit hoofde van de artikelen 6, 14, 15, 21, 22 en 23 worden opgelegd, blijven van kracht na beëindiging en afloop van deze Overeenkomst.

23.3 Geen enkele wijziging, aanpassing of afstanddoening van enige bepaling in deze Overeenkomst dan wel van enigerlei recht, bevoegdheid of verhaal of rechtsmiddel heeft uitwerking tenzij zulks uitdrukkelijk schriftelijk wordt overeengekomen door beide partijen (in geval van wijziging of aanpassing) dan wel door de rechthebbende (in geval van afstanddoening).